

VTT

Tervetuloa Innokaupunkien Vaikuttavuusklinikoille!

2.5.2023

VTT Oy

02/05/2023

VTT – beyond the obvious

Kolmas vaikuttavuuslinikka 2.5.2023 - ohjelma

- 8.30 – 8.35 Tilaisuuden avaus, *Suvi Aho, Innokaupunkien koordinaatio*
- 8.35 – 8.40 Orientaatio klinikoille, *Johanna Leväsluoto, VTT Oy*
- 8.40 – 9.00 Vaikuttavuuden johtaminen ja mittaaminen, *Kirsi Hyytinen, VTT Oy*
- 9.00 – 9.30 Keskustelua ja sparrailua, *kaikki yhdessä, Johanna Leväsluoto fasilitoi*

**Alustuspuheenvuoro tallennetaan
ja se tulee myöhemmin jakoon
Innokaupunkien sivuilla!**

02/05/2023

Vaikuttavuusklonikoiden tavoitteena

- Innokaupunkien vaikuttavuusmallin kehittämisen ja ekosysteemityön tukena toteutetaan VTT:n vetämänä **vaikuttavuusklonikoita**
- Vaikuttavuusklonikoiden tavoitteena on
  - Tarjota foorumi yhteiselle keskustelulle ja porautua ekosysteemien vaikuttavuuden varmistamisen kannalta kriittisiin kysymyksiin
  - Keskustella Innokaupunkien tarpeista nousevista teemoista
  - Löytää yhdessä toimivia malleja ja ratkaisuja ekosysteemien vaikuttavuuden varmistamiseksi.

Vaikuttavuusklinikoiden toteutus

- Vaikuttavuusklinikat toteutuvat tunnin mittaisten Teams-aamukahvien merkeissä joka kuun ensimmäisenä tiistaina klo. 8.30 – 9.30.
- Jokainen foorumi avataan asiantuntija-alustuksella, jonka jälkeen varataan aikaa yhteiselle keskustelulle ja sparraukselle.
-
- Kevään 2023 klinikat
  - 7.3. klo 8.30-9.30 - Onnistuneen ekosysteemyön kulmakivet, *Katri Valkokari, VTT Oy*
  - 4.4 klo.8.30–9.30 - Yhteisten tavoitteiden asettaminen ja ekosysteemien johtaminen, *Sanna Öörni ja Katri Valkokari, VTT Oy*
  - 2.5 klo.8.30–9.30 - Vaikuttavuuden mittaaminen ja johtaminen, *Kirsi Hyytinen, VTT Oy*
  - 6.6 klo.8.30–9.30 - Ekosysteemyön vaikutukset yrityksissä, *Yritys/ Kumppani X (TBC)*

Klinikat jatkuvat syksyllä ja varataan kalentereihin reilusti ennen lomakautta!

02/05/2023

Vaikuttavuuden johtaminen ja mittaaminen

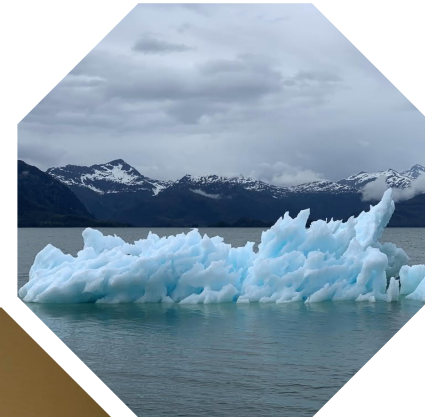
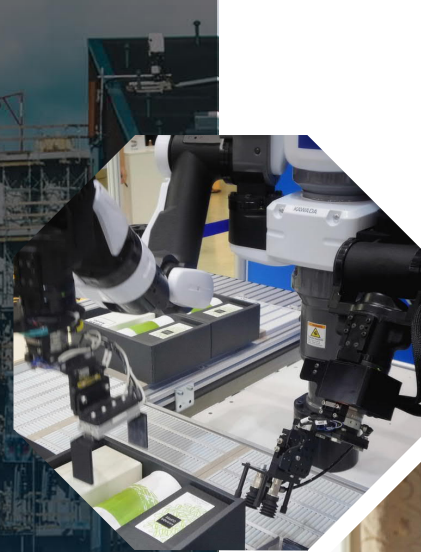
Kirsi Hyytinen, VTT Oy

Yhteistyö uudistumisen ytimessä

Toimintaympäristö muutospaineessa

VTT

*Kaupungistuminen
Kilpailukyky ja elinvoima
Työn murros ja työllisyys
Väestön ikääntyminen
Yksinäisyys ja syrjäytyminen
Maahanmuutto ja kotoutuminen
Velka- ja investointitaakka
Palvelutarpeiden kasvu
Ilmastonmuutos
Kriisit, pandemiat ...*

Julkinen sektori, yhdessä yritysten, tutkijoiden ja kansalaisten kanssa on avainasemassa rakentamassa uusia ratkaisuja ja edistämässä kestäväää kasvua ja uudistumista.

Resepti uudistumiseen on olemassa

Kumppanuus on

Strategista yhteistyötä jossa monialaiset toimijat synnyttävät yhdessä uusia ratkaisuja. Johtotähtenä on yhteinen tavoite, jota kuljetaan tiekartan avulla.

Vaikuttavuuden johtaminen kestävää uudistumista vauhdittamassa

Tuottavuus? Tehokkuus? Vaikuttavuus?

*Muutosjoustavuus, kyky kohdata
yllättävät kriisit
Asiakslähtöisyys
Ennaltaehkäisy
Uudet roolit ja kyvykkyydet
Palvelumallit ja -tuotteet
Digitalisaatio ja uudet kanavat
Ennakointi ja tietojohdaminen
Yhteiskehittäminen
Ekosysteemit ja alustatalous*

Tulevaisuusvarman yhteiskunnan rakentamisen tueksi tarvitaan tietoa, joka auttaa tarkastelemaan vaikuttavuutta ympäristön, talouden ja kansalaisten hyvinvoinnin kannalta tasapainoisesti

VTT Impact Leadership

Kohti vaikuttavuuspohjaista johtamista ja päätöksentekoa

Taaksepäin katsova:

Perinteinen arviointi katsoo taaksepäin: se ei tuota jatkuvaluonteista seurantatietoa ja tue muutoksen suuntaamista jatkuvasti muuttuvassa toimintaympäristössä

Tulevaisuussuuntautunut:

Jotta voimme olla muuntautumiskykyisiä, tulee meillä olla tietoa joka auttaa meitä katsomaan eteenpäin sekä seuraamaan jatkuvaluontoisesti olemmeko menossa oikeaan suuntaan

Teknis-taloudellinen:

Perinteisessä arvioinnissa painopiste on teknologisten ja taloudellisten onnistumisten arvioinnissa. Innovaatiot ja palvelut edistävät yhteiskunnan muutosta laaja-alaisesti, mutta teknis-taloudelliset mittarit eivät tee vaikutusten kokonaisuutta näkyväksi.

Yhteiskunnallinen:

Jota arvioinnissa voidaan luoda kokonaisvaltainen ja laaja-alainen kuva hyödyistä ja vaikutuksista, tulee ne arvioida monista eri näkökulmista ja monien eri kriteereiden pohjalta jotka ottavat huomioon tasapainoisesti sekä teknistaloudelliset että laaja-alaiset yhteiskunnalliset vaikutukset.

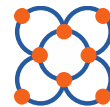
PROBLEM

FIX

Lineaarinen/suoraviivainen:

Perinteisessä arvioinnissa hyötyjen ajatellaan syntyvän suoraviivaisesti panosten, tulosten ja tuotosten välisessä suhteessa. Tämä logiikka ei kuitenkaan sovi moderniin innovaatioiden ja vaikutusten syntymisen logiikkaan

Systeeminen:

Vaikutukset syntyvät monien eri tekijöiden ja toimenpiteiden toimesta, toisin sanoen ne ovat systeemisiä. Systeemisen kokonaiskuvan luomiseksi tarvitaan monipuolista tietoa ja menetelmiä, jotka tekevät systeemisen muutoksen näkyväksi.

Legitimointiin pyrkivä:

Perinteinen arviointitieto pyrkii ensisijaisesti olemassaolon oikeuttamiseen, ei tukemaan jatkuvaa toiminnan kehittämistä ja oppimista.

Oppimiseen suuntautuva:

Arviointi ja tieto tukee parhaimmillaan jatkuvaa oppimista ja tuottaa tietoa reflektoinnin tueksi organisaation eri tasolla.

VTT Vaikuttavuuden johtaminen

Modulaarinen lähestymistapa joka yhdistää visiotyön ja ennakkoinnin, luo kokonaisvaltaisen kuvan vaikuttavuudesta sekä tukee systemaattista datan hyödyntämistä parempien päätösten tekemiseksi

02 Systeminen näkökulma arvonluontiin ja vaikuttavuuteen

05 Muutoksen johtaminen ja kehittämisen tiekartta

VTT Impact Leadership

01 Yhteinen visio ja tavoiteltu vaikuttavuus

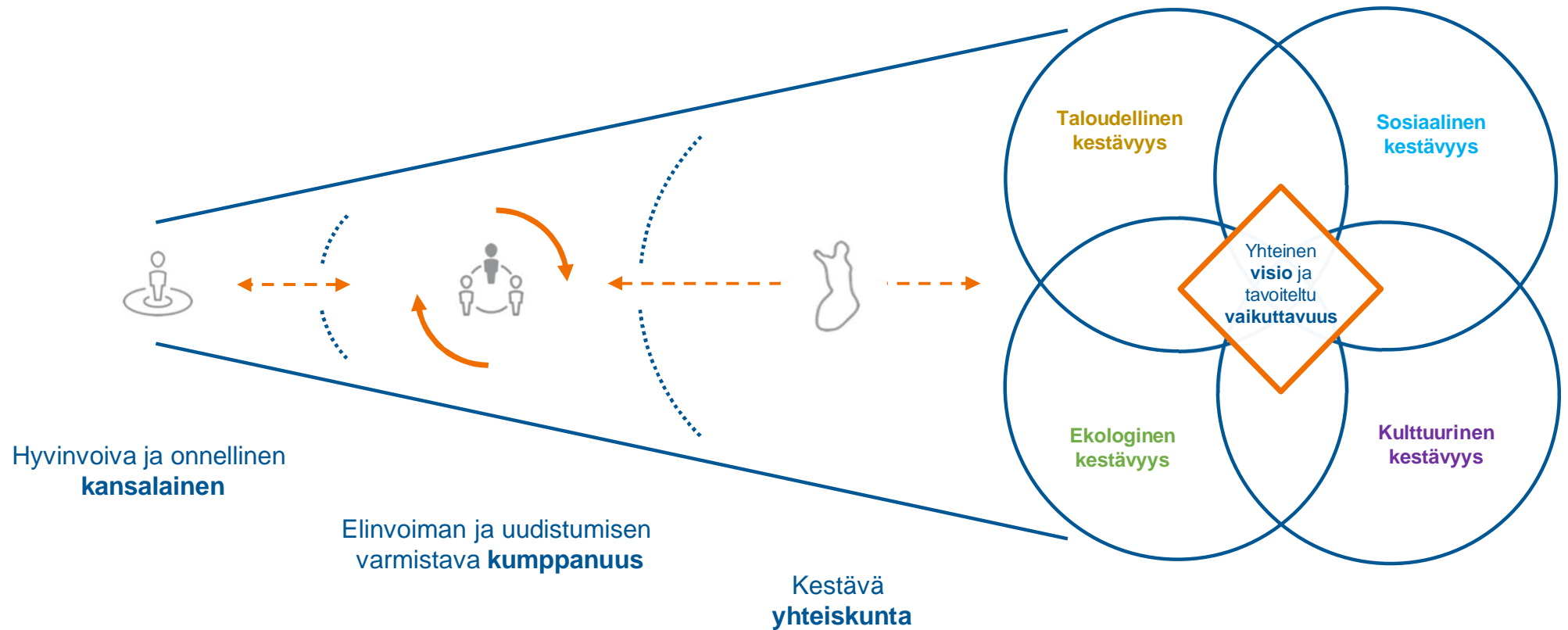

04 Vaikuttavat ja tuottavat palvelumallit ja toimintatavat

03 Kokonaisvaltaiset vaikuttavuuden mittarit ja data

Näkökulmat vaikuttavuuteen ja kestävään tulevaisuuteen

	Sosiaalinen kestävyys	Kulttuurinen kestävyys	Taloudellinen kestävyys	Ekologinen kestävyys
Hyvinvoiva ja onnellinen asukas	1	2	3	4
Elinvoimaa rakentava kaupunkiyhteisö	5	6	7	8
Kestävä yhteiskunta	9	10	11	12

Vaikuttavuuden johtamista tukevan tiedon tavoitteena

1

Auttaa konkretisoimaan yhteiset tavoitteet ja askelmerkit

Yksinkertaista, selkeää ja suuntaantavaa tietoa suunnasta ja askelmerkeistä tavoiteisiin pääsemiseksi

2

Tuottaa näkymän eri toimijoiden roolista vaikuttavuudesta

Vaikuttavuuden kokonaisvaltainen ymmärtäminen parantaa päätöksenteko ja ennakointikykyä – eri toimijoiden roolit ja vastuut

3

Luo kokonais kuvan etenemisestä

Onnistumisten näkyväksi tekeminen
Mittaripohjainen seuraaminen kertoo onko suunta oikea ja vauhti sopiva – auttaa tekemään korjausliikkeitä

4

Luo mittaripohjaisen näkymän johtamisen tueksi

Mittariston tasot:
(1) kokonaiskuva (dashboard)
(2) yksittäisen mittarin kehitystrendi
(3) asiantuntijan tulkinta kehityksestä

5

Antaa eväitä ohjaukseen ja toimenpiteiden suuntaamiseen

Tuotetaan tietoa toiminnan ohjaamisen ja johtamisen tueksi: jatkuvuus ja oikea-aikaisuus
Dialoginen prosessi yhteisen tulkinnan ja suunnan luomiseksi

Case – Kehitys- ja kokeiluympäristöt. Menestystekijät ja vaikuttavuuden kriteerit

1. Innovaatioympäristöt
älykkäiden ja kestävien
ratkaisujen
kehittämiseksi:
Otaniemi – Keilaniemi, Kera ja
Kiviruukki

2. Digitaalinen
infrastruktuuri
Kivijalka älykkäille
innovaatioille ja
ratkaisuille.

3. Sijoitukset
Yhteiskehittämisen
alusta start-up
hautomon kanssa.

ZEM Hub
Latausratkaisut

Älykäs liikenne
Living lab ihmisten liikkumisen ja
saumattomien for people flow and
seamless travel chains solutions.

4. Vahvat
yrityskumppanit ja
Espoon kaupunki
Ratkaisujen skaalaaminen,
innovaatiot, hankinnat ja
yhteinen tarjooma.

4. Pääsy korkean tason
tutkimustuloksiin ja
uuteen teknologiaan
Kvantti, 6G, AI
Kansainvälinen yhteistyö ja
verkotot.
Eu projektit

Kiertotalous-
tesbed
Uusia materiaaleja
koskevat ratkaisut, uudet
liiketoimintamallit,
Cleantech Garden

Kestävä ruoka - testbed
Ruoantuotanto, hankintaketjut,
Cleantech Garden

5. Kaupallistaminen
Globaalit markkinat,
talenttien houkuttelu,
invest in.

Tulevaisuuden
kaupunkienergia
Sektori-integraatio,
energiayhteisöt, lämmityksen ja
liikenteen sähköistyminen,
energiatehokkaat rakennukset

6. Kestävä
yhteiskunta
Tilannetietoisuus;
resilienssi, turvallisuus ja
kokonaiskestävyys.

Kestävä elämä –living
lab
Living lab kansalaisille, opiskelijoille
ja vierailijoille. Uudet
liiketoimintamallit ja palvelut. Make
with Espoo – yhteistyöalustat.
Yhteistyö muiden kaupunkien
kanssa.

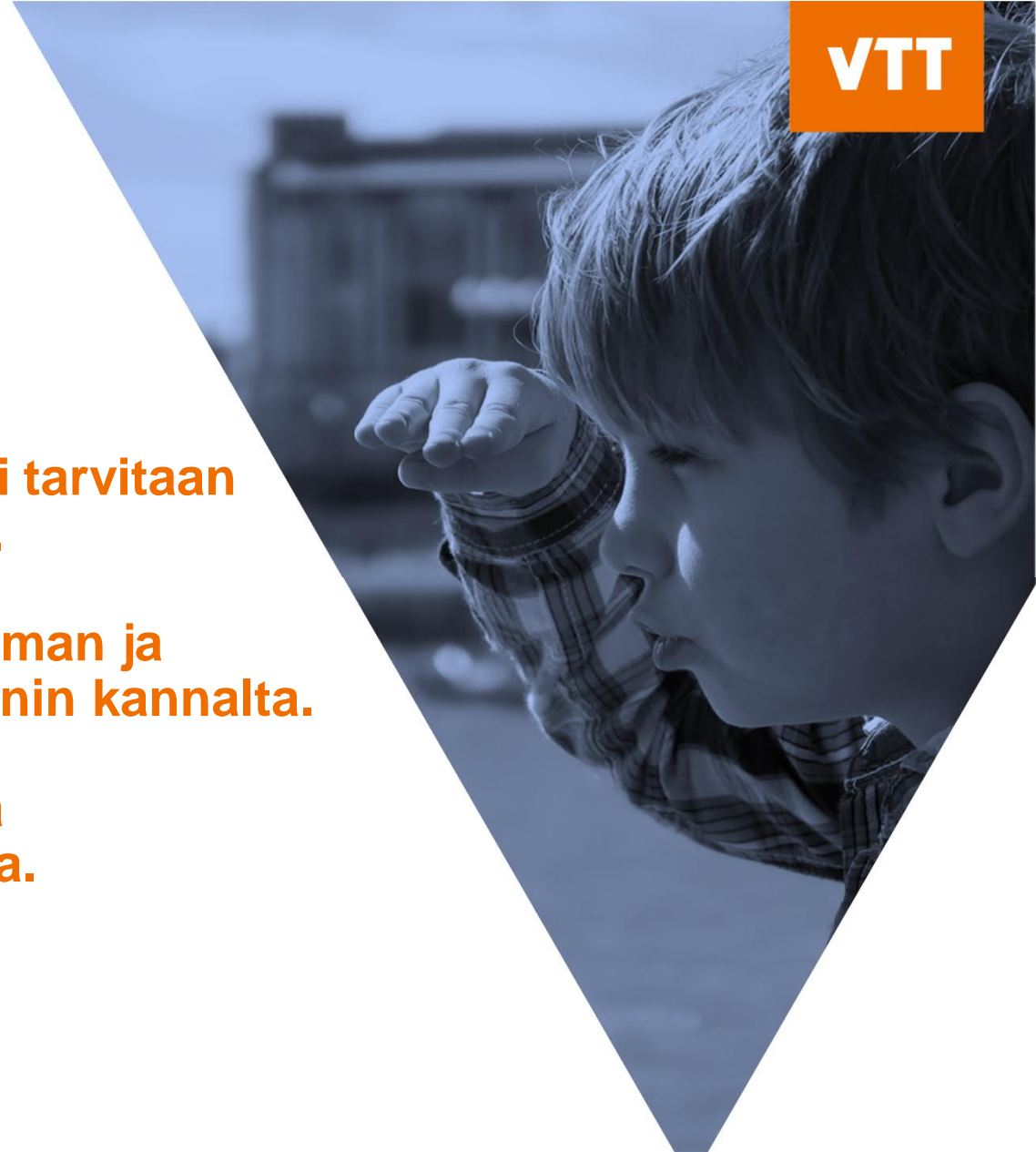
Ehdotus vaikuttavuuden kriteereiksi ja mittareiksi

	Alueellinen ja kansallinen ulottuvuus: Kokeilu- ja kehitysympäristöt tehostavat uuden liiketoiminnan kehittämistä, markkinoille tuloa ja hyödyntämistä yritysten ja alueen tarpeisiin	Globaali ulottuvuus: Kokeilu- ja kehitysympäristöt edistävät infran yhteiskäyttöä, parantavat osaamisen hyödyntämistä kansainvälisesti ja synnyttävät kansainvälisesti skaalattavia ratkaisuja
Kenelle arvoa syntyy?	Vaikuttavuuden mittarit	
Alue ja yhteiskunta 	<ul style="list-style-type: none"> Korkean tason tutkimustulosten kohdistuminen yritysten ja alueen, yhteiskunnan haasteisiin Laadukkaat palvelut kansalaisille Markkinoiden ja teollisuuden uudistuminen Työpaikat alueella 	<ul style="list-style-type: none"> Uusien globaalien toimijoiden ja investointien houkuttelu Suomeen Uudet globaalit markkina-avaukset, viennin kasvu Kannattavuus ja globaali kilpailukyky
Yritykset 	<ul style="list-style-type: none"> Uudet kumppanuudet Uudet tuotteet ja palvelut; uusi liiketoiminta Uusi IPR ja sen kaupallistaminen 	<ul style="list-style-type: none"> Yritysten kasvuhalukkuus ja uudet strategiat Yritysten kansainvälisen liiketoiminnan kasvu Uusien kansainvälisten aroverkkojen syntyminen, markkina-avaukset
Tutkimus ja kehitys 	<ul style="list-style-type: none"> Tutkimuksen korkea taso ja merkittävyys; tutkimuksen volyyymi Visionäärinen ja kunnianhimoinen tutkimusportfolio Tutkimusinfrastruktuurin avaaminen, jakaminen ja yhteiskehittäminen 	<ul style="list-style-type: none"> Kokeilu ja kehitysympäristö kansainvälisellä infra-tiekartalla Kansainvälisten huippu-osaajien houkuttelu alueelle
Kehitys- ja kokeiluympäristö 	<ul style="list-style-type: none"> Sitoutuneet toimijat, veturitoimija Yritysten ja julkisen sektorin tki-investoinnit Johtamismalli, rahoitusmalli Yhteistyön määrä "pöhinä" (hankkeet uusilla konsortioilla) 	<ul style="list-style-type: none"> EU-rahoituksen lisääntyminen Kansainvälisten tki-panostusten kasvu

Kestävän tulevaisuuden rakentamiseksi tarvitaan kumppanit, yhteinen suunta ja tiekartta.

Kestävyys tulee punnita yritysten elinvoiman ja kansalaisen sekä ympäristön hyvinvoinnin kannalta.

Uudistumista tulee johtaa paremmilla ja kattavammilla vaikuttavuuden mittareilla.

Kiitos!

Kysymyksiä ja kommentteja?

Kirsi.Hyytinen@vtt.fi